

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 77/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, Prešov, IČO 42 176 778, zastúpeného advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Námestie SNP 7, Stropkov, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 24 CoCsp 15/2020-181 z 23. septembra 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. decembra 2020 doručená ústavná s'ťažnosť Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, Prešov, IČO 42 176 778 (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 24 CoCsp 15/2020-181 z 23. septembra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že s'ťažovateľ v právnej veci vedenej Okresným súdom Trnava (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 17 C 296/2013 vstúpil 16. augusta 2013 do konania v procesnej pozícii vedľajšieho účastníka na strane žalovaného podľa vtedy platného § 93 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Po tom, ako mu bol doručený návrh na začatie konania, 2. decembra 2013 zaslal okresnému súdu námietku premlčania žalobcom uplatňovaného nároku. Žalobca následne 17. decembra 2013 vzal žalobu v celom rozsahu späť bez uvedenia dôvodu.

Okresný súd uznesením zo 16. septembra 2016 vo výroku I konanie zastavil, výrokom II zrušil platobný rozkaz, výrokom III žalovanému náhradu trov konania nepriznal a výrokom IV žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť s'ťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 166,13 €. Na základe odvolania žalobcu proti výroku IV tohto uznesenia krajský súd uznesením z 31. januára 2017 napadnutý výrok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie z dôvodu odstránenia procesného pochybenia súdu prvej inštancie.

Uznesením z 11. júna 2019 rozhodol okresný súd tak, že sťažovateľovi náhradu trov konania nepriznal a žalobcovi priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Proti obom výrokom tohto uznesenia podal sťažovateľ odvolanie. Krajský súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie z 11. júna 2019 a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Podľa sťažovateľa je napadnuté uznesenie krajského súdu, ktorý trovy konania vynaložené sťažovateľom považoval za neúčelne vynaložené, a to vzhľadom na povahu sťažovateľa ako spotrebiteľského občianskeho združenia, zjavne arbitrárne a nesprávne. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ polemizuje s názorom krajského súdu, podľa ktorého *„sa má pri vyriešení otázky účelnosti vzniknutých trov konania voči sťažovateľovi nevyhnutne prihliadať na rozsah právnej pomoci, nutnosť a opodstatnenosť jeho vstupu do konania, ako aj na jeho ciele a úlohy ako občianskeho združenia.“*

Sťažovateľ považuje svoje pristúpenie do konania v pozícii vedľajšieho účastníka za odôvodnené a dokonca kľúčové, pretože na základe jeho procesných návrhov, argumentujúc neodôvodnenosť nároku žalobcu, bolo konanie zastavené. Tento procesný úspech žalovaného preukazuje opodstatnenosť vstupu sťažovateľa do konania, ktorý vo vzťahu k rozsahu právnej pomoci spočíval iba v nevyhnutných úkonoch.

Argumentujúc právom na náhradu trov konania a účelnosťou vynaložených trov konania, poukázal aj na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov (napr. uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7 Co 34/2012 z 28. marca 2012, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 Co 204/2012 z 10. decembra 2012) a rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) z 20. septembra 2018 vo veci C-448/17 EOS KSI Slovensko proti Jánovi Dankovi a Margite Dankovej za účasti sťažovateľa a poznamenáva, že v danej veci Súdny dvor *„zdôraznil význam intervencie občianskeho združenia v spotrebiteľských súdnych sporoch na strane spotrebiteľa“*.

4. Sťažovateľ tiež nesúhlasí s rozhodnutím krajského súdu o priznaní trov odvolacieho konania žalobcovi, ktorý bol v danom spore neúspešnou stranou, pričom sťažovateľovi, ktorý bol v konaní stranou úspešnou, neboli priznané trovy prvoinštančného konania. Podľa sťažovateľa krajský súd v odôvodnení nedal žiadnu odpoveď na takéto

rozhodnutie, preto je napadnuté uznesenie svojvoľné a nepreskúmateľné. Z tohto dôvodu boli napadnutým uznesením porušené aj majetkové práva (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) sťažovateľa.

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd v jeho veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 2 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu, zrušil napadnuté uznesenie a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal tiež sťažovateľovi náhradu trov konania.

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním, o postavení jeho sudcov a ich bezúhonnosť ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní

príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09).

13. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy má každý právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

16. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 37 ods. 2 listiny každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

18. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie vecí ústavným súdom

19. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení označených práv podľa ústavy, listiny, dohovoru a dodatkového protokolu arbitrárnym a nedostatočne odôvodneným napadnutým uznesením krajského súdu (potvrdzujúcim uznesenie okresného súdu o trovách konania), v dôsledku ktorého mu nebola priznaná náhrada účelne vynaložených trov konania v pozícii vedľajšieho účastníka v zmysle ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

20. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

21. Ústavný súd môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (III. ÚS 581/2015, II. ÚS 355/2020).

22. Pri posúdení napadnutého uznesenia krajského súdu nebolo úlohou ústavného súdu preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či malo alebo nemalo byť odvolaniu sťažovateľa vyhovené. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa krajský súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne

a preskúmateľne a či má súdom zvolená interpretácia aplikovaných právnych noriem ústavnoprávne akceptovateľný charakter.

23. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko*, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

24. Vo všeobecnosti platí, že spor o náhradu trov konania nedosahuje spravidla sám osebe intenzitu predstavujúcu možnosť porušenia základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže strany civilného procesu citeľne dotknúť. Z judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (III. ÚS 557/2011, I. ÚS 573/2014, I. ÚS 334/2015, m. m. II. ÚS 137/2018).

25. Náhrada trov konania v civilnom sporovom konaní je obmedzená na náhradu všetkých trov účelne vynaložených na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva. Posúdenie účelnosti je závislé od konkrétnych okolností tej-ktorej veci a posúdenie účelnosti stranou sporu vynaložených trov na právne zastúpenie prináleží len všeobecnému súdu. Pokiaľ predtým účinný Občiansky súdny poriadok, resp. v súčasnosti platný zákon č. 160/2016 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) ponecháva otázku trov konania vrátane posúdenia ich účelnosti úvahe všeobecných súdov a tie v jednotlivých prípadoch prihliadajú na konkrétne okolnosti prípadu a svoje úvahy dostatočne odôvodnia, nemožno ich postup z hľadiska základných práv a slobôd považovať za svojvoľný ani neprimeraný.

26. Ak všeobecný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania zvažuje riešenie otázky, či trovy spojené so zastupovaním advokátom je možné považovať za trovy účelne vynaložené, nemal by zabúdať na samotný účel civilného procesu. Jeho účelom je poskytovanie ochrany porušeným alebo ohrozeným skutočným subjektívnym hmotným právam a právom chránených záujmom. V súlade s týmto vymedzením účelu civilného procesu nie sú situácie, keď sa civilné sporové konanie vedie nie kvôli veci samej, ale kvôli sume, ktorá môže byť priznaná na náhradu trov konania (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3698/10 zo 14. septembra 2011, tiež sp. zn. I. ÚS 988/12 z 25. júla 2012).

27. Na posúdenie ústavnosti napadnutého uznesenia krajského súdu považoval ústavný súd za podstatné zistiť, či spôsob, ktorým krajský súd zdôvodnil svoje rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania strán sporu, je ústavne konformný. Inými slovami, úlohou ústavného súdu bolo zistiť, či spôsob výkladu príslušných zákonných ustanovení a aplikovaných právnych predpisov, ktorými krajský súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, vzhľadom na zistený skutkový stav nie je svojvoľný (arbitráry) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu aplikovaných právnych úprav.

28. Ústavný súd poukazuje na relevantnú časť napadnutého uznesenia krajského súdu, ktoré sťažovateľ pripojil k ústavnej sťažnosti: *„Od práva strany (i vedľajšieho účastníka do 30.6.2016) obrátiť sa na súd prostredníctvom právneho zástupcu, ktoré*

odvolací súd nespochybňuje, je však potrebné odlišiť právo na náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva. Náhrada trov konania je obmedzená len na náhradu trov účelne vynaložených (na uplatňovanie alebo bránenie práva). Posúdenie účelnosti je závislé od konkrétnych okolností danej veci. Združenie vystupujúce ako vedľajší účastník na strane žalovaného do 30.6.2016 je občianskym združením, ktoré vzniklo za účelom naplnenia legitímneho cieľa, ktorým je ochrana spotrebiteľa... Ak združenie na ochranu spotrebiteľa využije svoje procesné právo na zastupovanie v konaní právnym zástupcom - advokátom, súčasne nesie aj procesnú zodpovednosť spojenú s posudzovaním účelnosti vynaložených trov konania vrátane trov právneho zastúpenia...

Pri vyriešení otázky účelnosti vzniknutých trov konania bolo nevyhnutné prihliadnúť na rozsah právnej pomoci, ktorý poskytlo združenie ako vedľajší účastník prostredníctvom svojho advokáta v prospech žalovaného...

Vzhľadom na cieľ a úlohu vedľajšieho účastníka na strane žalovaného v konaní do 30.6.2016, ktorými boli ochrana spotrebiteľa, je možné predpokladať, že tento disponuje znalosťami a vedomosťami v oblasti spotrebiteľského práva a preto bol spôsobilým samostatne ochraňovať spotrebiteľa. Nutnosť a opodstatnenosť svojho právneho zastúpenia združenie ako vedľajší účastník na strane žalovaného do 30.6.2016 vôbec nepreukázalo a nezdôvodnilo ho z hľadiska účelnosti a hospodárnosti. Odvolací súd má preto za to, že takýto paušálny vstup združenia ako vedľajšieho účastníka do bližšie nepoznaných konaní a udelenie plnej moci advokátovi, nemôže byť prejavom naplnenia jeho cieľa a úloh ako občianskeho združenia pôsobiaceho na ochranu spotrebiteľov a taktiež to nemôže byť ani prejavom hospodárnosti jeho konania. Uvedené konanie združenia ako vedľajšieho účastníka navodzuje stav, že spotrebiteľské združenie neslúži primárne záujmom spotrebiteľa, ale záujmom advokáta, ktorý si v paušálnych podaniach bez bližšej vedomosti o danom konaní (odvolací súd má na mysli napríklad to, že ani raz nebol v kontakte so žalovaným, v prospech ktorého chcel vystupovať a hájiť jeho záujmy), do ktorého vstupuje, vyčísluje aj náhradu trov právneho zastúpenia.

Odôvodnené právne zastupovanie môže byť na mieste len v mimoriadne obťažných právnych veciach, v opačnom prípade ide o zneužívanie zákona, podporne odkazujúc na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 9/2013 a sp. zn. 6MCdo 5/2013. Trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne

takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci, nemožno považovať za trov nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20. júna 2014, sp. zn. 6MCdo 9/2013).

Vyššie uvedená argumentácia sa vzťahuje na uplatnené trov právneho zastúpenia združenia v celom rozsahu. Odvolací súd preto uzatvára, že trov združenia ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného vynaložené na právne služby, ktoré mali smerovať k ochrane oprávnených záujmov spotrebiteľa, v danom prípade neboli účelne vynaložené, a preto aplikáciou čl. 4 v spojení s ustanoveniami § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku nevznikol združeniu ako vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného do 30.6.2016 nárok na náhradu trov voči žalobcovi...“

V súvislosti s priznaním trov odvolacieho konania žalobcovi krajský súd uviedol, že v odvolacom konaní bol plne úspešný žalobca, a preto jemu zásadne v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s § 396 CSP vznikol nárok proti sťažovateľovi na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

29. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého rozsudku krajského súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. Krajský súd uplatnil zákonom poskytovaný priestor na uváženie účelnosti trov konania, do ktorého ústavný súd nie je zásadne oprávnený vstupovať a nahradzovať prijaté právne závery krajského súdu. Ústavný súd konštatuje, že výrok krajského súdu v napadnutom rozsudku má dostatočnú oporu v odôvodnení jeho rozhodnutia, pretože krajský súd náležite vysvetlil, ktoré právne predpisy aplikoval, tieto súčasne predstavovali právnu úpravu aplikovateľnú na skutkový stav posudzovanej veci a súčasne odôvodnenie napadnutého rozsudku obsahovalo náležitú argumentáciu, prostredníctvom ktorej krajský súd dospel k záveru o neúčelnosti vynaložených trov konania zo strany sťažovateľa.

30. Pokiaľ sťažovateľ poukazuje na iné rozhodnutia, ktoré posúdili otázku náhrady trov konania rozdielne, ústavný súd v tomto kontexte pripomína, že mu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré sa

podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) zveruje primárne Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ktorému sa okrem iného priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (IV. ÚS 267/05, II. ÚS 752/2016, II. ÚS 861/2016, III. ÚS 205/2017). Nástroje na zjednocovanie judikatúry sú v zmysle zákona o súdoch dostupné aj na úrovni okresných súdov prostredníctvom grémií a predsedov grémií alebo na úrovni krajských súdov prostredníctvom kolégií a predsedov kolégií. Z uvedených skutočností vyplýva, že len na základe toho, že okresný súd a krajský súd v napadnutom uznesení otázku účelnosti trov konania posúdili rozdielne ako iné súdy v systéme všeobecného súdnictva, nemožno v tomto prípade uvažovať o porušení označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru. Je primárne vecou všeobecných súdov, aby svoju judikatúru v tejto otázke zjednotili riadnym využívaním dostupných prostriedkov v zmysle zákona o súdoch.

31. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a čl. 37 ods. 2 listiny

32. Z petitu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáha aj vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a čl. 37 ods. 2 listiny, pričom svoju argumentáciu o porušení tohto základného práva napadnutým uznesením krajského súdu odvodzuje od namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

33. Ustanovenie čl. 47 ods. 2 ústavy a čl. 37 ods. 2 listiny priznáva každému právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi a inými orgánmi. Na úrovni Civilného sporového poriadku (predtým aj Občianskeho súdneho poriadku) je toto právo garantované predovšetkým možnosťou dať sa zastupovať v konaní advokátom.

34. V okolnostiach danej veci považuje ústavný súd za preukázané, že sťažovateľ svoje právo využil a v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu právne názory a stanoviská k predmetnej veci. Sťažovateľovi zároveň nebolo zo strany krajského súdu odopreté aktívne uplatňovanie práva na právnu pomoc a sťažovateľ mohol v konaní pred krajským súdom uplatniť svoje právo na zastúpenie advokátom (sťažovateľ bol v konaní pred krajským súdom zastúpený advokátom JUDr. Ambrózom Motykom).

35. Vychádzajúc z týchto skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom základného práva podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a podľa čl. 37 ods. 2 listiny neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o jeho porušení, a preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

36. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že z neho nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže krajský súd v posudzovanom prípade nezasiahol do právneho postavenia sťažovateľa a do jeho ústavných práv arbitrárnym a neodôvodneným spôsobom a sťažovateľovo právo na ochranu vlastníckeho práva teda nebolo týmto napadnutým uznesením krajského súdu dotknuté ústavne neprípustným spôsobom.

37. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a základným právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie týchto práv po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, v dôsledku

čoho ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

38. Na základe uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. februára 2021

Peter Molnár
predseda senátu